
UIT DEN LANDE

Operatie psychische handicap

Gerard Lohuis

Hoe het afloopt met de modernisering van de AWBZ, de WWB, de WMO? Het zit in de lijn van de ontwikkeling van onze samenleving dat apartheidssystemen voor bijzondere doelgroepen uit de mode raken(In ieder geval kunnen we er ons best voor doen).

Vermaatschappelijking van de zorg is gewoon geen punt van discussie:

- Apartheidssystemen worden op den duur te duur; financieel en humaan
- Wie geeft wie het recht om anderen uit te sluiten van de samenleving?

Na en naast ouderen, mensen met een lichamelijke/ verstandelijke handicap en andere kwetsbare groepen gaan ook mensen met een psychische handicap verhuizen van het "eiland van de zorg (of "het land van nergens") naar het vaste land van de samenleving. Deze verhuizing gaat brokken geven als we niets ondernemen. Mensen met levensontwrichtende psychische toestanden hebben geen eigen herkenbaar gezicht en daarmee een moeizame marktpositie in onze maatschappij.

Oplosbare psychische problematiek, te repareren trauma's, psychische handicaps, maatschappelijk onhandig gedrag.... In de ogen van de gemiddelde Nederlandse burger/ politicus is het allemaal één pot nat: "categorie ongewenst".

Afhankelijk van de economie, incidenten en de media golft de beeldvorming van links naar rechts en terug. Gisteren gedwongen in de inrichting, vandaag vrije burgers en niks aan de hand, morgen????

Zichtbaar zijn in de samenleving, erkenning van en woorden voor je bijzondere gebruiksaanwijzing en beperkingen is – even slikken- een noodzakelijke basis om erbij te horen en mee te kunnen spelen. Zeker als het niet over gaat.

Het ontbreekt de GGz aan een gehandicaptensector. Wij hebben alleen maar zieketaal om te vertellen wat er aan de hand is. Ziekte verwijst naar oorzaken. Dat is prima als het om te repareren problematiek gaat, maar niet als je er de rest van je leven mee moet doen. Handicap-denken is gevolg-denken: wat betekent je anders-zijn voor het dagelijks leven? De handicap-benadering is per definitie sociaal.

Definitie: een handicap is niks meer of minder dan een voortdurende confrontatie met een samenleving die niet op je ingericht is.

We hebben het wel steeds vaker over een psychische handicap, maar wat zeggen we daar eigenlijk mee? Wat betekent een psychische handicap concreet voor je leven in deze ingewikkelde samenleving? En voor burens, medeburgers en hulpverleners?

Veel vragen, nog weinig praktisch bruikbare antwoorden.

Kortom: hoog tijd voor **Operatie Psychische Handicap**

Een inhaalslag die de GGz en maatschappelijke steunsystemen nodig hebben om gewoon mee te kunnen lopen in "integraal kwetsbare groepenbeleid".

Voor het operationaliseren van het begrip “psychische handicap” hebben we intussen een werkgroep in het leven geroepen. Aangehaakt bij de Task Force “Handicap en Samenleving”. De begeleidingscommissie bestaat uit de wethouders van Groningen, Utrecht en Rotterdam.

De klus in vogelvlucht:

1. Differentiëren van psychische problematiek in ziekte, handicap en overlevingsstrategie
2. Concreet vertalen van psychische problematiek in handicap-termen, d.w.z. waar je last van hebt (en/of de omgeving) in het dagelijkse leven
3. Het verbinden van de realiteit van “leren met een psychische handicap-kluwen” met de ondersteuningsmogelijkheden op lokaal niveau (b.v. woonaanpassing, woonbegeleiding, arbeids(re)integratietrajecten, onderwijs, vrije tijdsbesteding).
4. Concrete producten m.b.t. psychische handicap verzamelen. Toepasbaar op lokaal niveau.
5. Vertalen van “operatie psychische handicap” naar gemeentebeleid.

Een hele onderneming! Waar het schip strandt zien we onderweg wel. Een probleem is tenslotte gewoon iets wat om en oplossing vraagt- geen probleem dus. Vandaar een oproep aan alle geïnteresseerden in dit project en lezers van SP om mee te denken en vanuit de praktijk bij te dragen aan deze nieuwe richting van de sociale psychiatrie. Theorie en beleid bouw je op de praktijk, vinden wij.

Degene die geïnteresseerd is of wil reageren kan dat doen bij enkele van de initiatiefnemers van dit project.

Gerard Lohuis 050-5751369 / 06-10895780 / g.lohuis@ggzgroningen.nl
Marlieke de Jonge 050-3122761(thuis) / 050-5223332 (werk) / 06-22963704